

ISH VA AVTOMATLASHTIRISH KELAJAGI

Sultanova A.S

Muhammad al -Xorazmiy nomidagi

Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

Nukus filiali talabasi

azadastaltnv@gmail.com

Annotatsiya: Avtomatlashtirishning kelajakka ta'siri afzalliklari va kamchiliklari uning jamiyatiga ta'siri haqida bir qancha ma'lumotlar.

Kalit sózlar: Sun'iy intellekt, avtomatlashtirish, omillar, texnologiya va etika.

Sónggi yillardagi jadal texnologik yutuqlar hayotimizda va ish tarzimizda sezilarli ózgarishlarga olib keldi. Sun'iy intellekt va mashinani órganishning ish va bandlik kelajagiga ta'siri haqidagi xavotirlar bu texnologiyalarning rivojlanishi bilan ortdi. Avtomatlashtirishning mumkin bólgan afzalliklari, kamchiliklari va uning mehnat bozoriga, xodimlarga va iqtisodiyotga ta'sirini kórib chiqish.

Ish joyidagi avtomatlashtirish yuqori samaradorlik va ishlab chiqarish, kamroq xatolar va yuqori aniqlik kabi har xil afzalliklarni taklif etadi. Avtomatlashtirilgan jarayonlar takrorlanuvchi ishlarni tez va aniq bajarishi mumkin, bu esa xodimlarning diqqatini yanada murakkab va ijodiy ishga qaratish imkonini beradi. Bundan tashqari, avtomatlashtirish tashkilotlarning pulini tejashi mumkin, sababi takrorlanuvchi mehnatka mablag' tólov zaruratin yóq etadi va ish joyidagi baxtsiz hodisalar xavfini kamaytiradi.

Biroq, avtomatlashtirish ayrim kamchiliklarga ega, xususan, ish órnini yoqotish va daromadning barqarorligi. Robotlar va kompyuterlar inson mehnatin, xususan, sanoatning órnini bosganligi sababli, kóplab xodimlar ishlarini yoqotish xavfi, bu esa ishsizlikning oshishiga va sezilarli iqtisodiy nomutanosiblikka olib keladi. Bundan tashqari, agar avtomatlashtirish yetarli darajada tartibga solinmasa va boshqarilmasa, bu ish haqisining barqarorligiga va xodimlarning turmush darajisini yomonlashishiga olib kelishi mumkin.

Bu qiyinchiliklarga qaramay, avtomatlashtirish ishning qanday bajarilishiga ta'sir etishi mumkin. Shu tariqa, firmalar, xodimlar vujudga kelishi mumkin bólgan oqibatlarni yechish va avtomatlashtirishdan foyda olish uchun avvaldan choralar kórishlari zurur. Bu xodimlarni takroriy tayorlash dasturlarini moliyalashtirish, ta'lim va malaka oshirish darajasini oshirish hamda ishda tenglik va adolatni qóllab-quvvatlovchi qoidalarni amalga oshirishni taqozo etishi mumkin.

Biz avtomatlashtirishning etika oqibatlarini va uning jamiyatiga ta'sirini texnologiya rivoji bilan kórib chiqishimiz zurur. Xodimlar va ularning huquqlariga

ta'siri, yashirinlik va xavfsizlikka paydo bolishi mumkin b'olgan xavf-xatarlar, shu bilan birga korporatsiyalar avtomatlashtirishdan mas'uliyatli va axloqiy tarzda foydalanishni ta'minlash majburiyatlarini keltirib chiqarishi mumkin b'olgan omillar dir.

Yakun etib aytganda, bandlik va avtomatlashtirishning kelajagi, albatta, texnologik yutuqlar, iqtisodiy tendentsiyalar va madaniy ideallarning murakkab o'zaro ta'siri bilan belgilanadi. Barcha manfaatdor taraflar avtomatlashtirish tomonidan taklif etilgan muammolar va imkoniyatlarni yechish uchun birgalikta ishlashlari va texnologiyaning butun jamiyatiga foyda keltirishi uchun ishlatishni ta'minlashlari zurrur.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. N. R. Yusupbekov, B. I. Muhamedov, SH. M. Gulomov. "Texnologik jarayonlardi boshqarish tizimlari"- 1997 y;
2. Sh. N. Fayzimatov "Avtomatika va ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish tamallari" - Farg'ona :, 2019 y;
3. Miraxmedov D. A. "Avtomatik boshqarish nazariyasi" - Tashkent, 1993 y.